

Verslag

Landelijke Kenniskring

12 september 2017

Vergadercentrum Vredenburg, Utrecht

Presentatie Dick Snels (Security Specialist - Ethical Hacker van Onvio) over informatieveiligheid door bemiddeling van Mark Versteeg, Rk Den Helder

Wat doet een ethical hacker?

- Cyber Security Onderzoek naar Informatieveiligheid
- Hacken om te kijken hoe de informatieveiligheid verbeterd kan worden

Waarom digitale beveiliging testen?

- Er verschijnt steeds meer informatie digitaal
- We worden steeds afhankelijker van het internet
- Toenemende risico's : IT beveiliging is noodzakelijk
- Buit voor criminelen wordt groter

Hoe kan de digitale beveiliging getest worden?

- Pentest: test functioneren beveiligingssystemen
- Parapluterm voor verschillende soorten beveiligingsonderzoeken
- Social engineering: check hoe mdw met IT beveiliging omgaan. Bijv. phishing mail sturen
- Pentest doen vanuit verschillende perspectieven, bijv. vanuit het internetadres organisatie. Hoe gemakkelijk is het om vanuit dit adres digitaal te infiltreren in de organisatie?

Wat is het verschil tussen een Cyber Security Onderzoek en een scan van de beveiliging?
Beveiligingsscan: automatische scan; context wordt hierbij niet getest

Hoe weet je of de hackers betrouwbaar zijn?

- Check hackers ze krijgen mogelijk gevoelige gegevens te zien
- Certificering hackers: OSCP vanuit de branche; er bestaat nog geen certificering vanuit de overheid

Hoe weet je als rekenkamer of de check goed gedaan wordt? Hoe kies je?

Soorten tests:

- Toegang van buiten af testen, bijv. via webadres;
- Testen vanuit bepaald perspectief. Bijv. iemand die laptop in kan pluggen in pand;
- Phishing actie. Spam systemen kunnen dit blokkeren;
- Fysieke toegang van het pand testen: kan een externe gewoon naar binnen lopen?

Het is mogelijk om via vooronderzoek een eerste scan laten doen.

IT beheer wel/niet betrekken bij het Cyber Security Onderzoek?

- Voordeel niet betrekken: kan uitlekken; is een mogelijkheid om de reactie van IT te testen op infiltratie systeem en/of een phishing mail;

Verslag

- IT beheer wel betrekken kan ook goed uitpakken, bijv bij Rk Breda en Randstedelijke Rk;
- Rk Den Helder: college reageerde gelaten; zelfs portefeuillehouder Informatieveiligheid.

Hoe ziet het resultaat van het Cyber Security Onderzoek eruit?
Resultaat wordt verdeeld in zaken met hoger en lager risico

Rk Woerden: informatiebeleid bekeken; keuze gemaakt om inwoner eigen gegeven laten beheren. Onderzoek uit 2015.

Hoe zit het met flexwerken; het nieuwe werken? Hoe beveilig je dat? Beveiligingsbeleid belangrijk.

Software van je organisatie installeren op huis laptop. Encryptie via VPN verbinding.

Vincent van Stipdonk bespreekt ter toetsing de stand van zaken in de ontwikkeling van het raamwerk Rekenkamerkompas

Zie toegestuurd stuk. Instrument dat aanzet tot denken.

Maximale lengte: 10-15 pagina's

Vragen Vincent t.a.v. Rekenkamerkompas: Opzet en inhoud nuttig? Hoe verder uitrollen?

- Rk Stichtse Vecht: heel handig; vooral voor kleinere rk.
- Rk Utrecht: lastiger; hebben al kwaliteitshandvest. Gebruiken het als checklist.
- Rk Nijmegen: als inspiratiebron kan het goed werken. Concrete voorbeelden handig. Zo concreet mogelijk.
- Provinciale Rk: handig in nieuwe fase. Ter inspiratie en bewustwording.
- Rk Breda: voor- en nadelen van bepaalde stappen opnemen. Nico: juist niet opnemen, omdat dit een persoonlijk oordeel.
- Het is lastig als een rk wordt samengesteld uit externe leden waarbij de rk niet zelf bepaald welke leden erin zitten. Dan is zo'n handreiking handig.
- Opzet als informatiedocument in Wiki. Doorklikken voor verdieping.
- Opzetten als levend document.
- Onderzoeksproces: is al veel over bekend: link naar bestaande informatie op Wiki opnemen in Rk kompas.
- Formuleren van onderzoeksvraag in Rekenkamerkompas opnemen.
- Mag de onderzoeksvraag gaande het onderzoek wijzigen? (volgens mij was hierover geen consensus?)

Vervolgstappen Rekenkamerkompas

- Eind november raamwerk klaar;
- Commentaar & suggesties op stuk zijn nu al welkom;
- Graag schriftelijke reacties op stuk op een later moment;
- Presentatie Rk kompas op ALV in november;
- In december weer op agenda Landelijke Kenniskring met focus in discussie.

Verslag

Mededelingen bestuur door Etiënne Lemmens

Actieplan Plasterk: ligt bij ministerie; weinig nieuws. Geen consultatieronde geweest deze zomer. Vermoedelijk gaat de besluitvorming worden dat raadsleden niet meer in de rk mogen zitten. NVR Bestuur blijft bij het oorspronkelijk standpunt. NVR blijft benadrukken dat de 10% slapende leden is het probleem is en niet de raadsleden.

Wet Open Overheid: rekenkamers krijgen hiermee te maken omdat ze geormerkt zijn als bestuursorgaan. Regelt WOB; register van in - en uitgaande stukken; WOB verzoeken. De Eerste Kamercommissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning (BiZa/AZ) bespreekt op 10 oktober 2017 de stand van zaken met betrekking tot dit wetsvoorstel en het voorbereidend onderzoek door de commissie vindt plaats op 31 oktober 2017.

Zie: https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/33328_initiatiefvoorstel_voortman

Meer informatie over WOO:

<https://www.communicatierijk.nl/vakkennis/o/openbaarheid-en-transparantie/wet-open-overheid>

In het wetsvoorstel is een uitzondering gemaakt voor de AR: de Algemene Rekenkamer (AR) (waarbij alle documenten die samenhangen met haar wettelijke onderzoekstaak zijn uitgezonderd); <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/05/30/quick-scan-impact-wet-open-overheid-woo-deel-2> (zie pagina's 17: par. 6.1.1 De afbakening van het domein; p. 18, par. 6.2) .

Wellicht gaat dit voor alle rekenkamers gelden.

Vraag uit de Kring: mag rk gegevens opvragen voor onderzoek gegevens Sociaal Domein? Volgens de privacy regels? Rk Breda: ja, is gecheckt met AP.

Overige zaken

- Spotdag: <https://www.nvrr.nl/nieuws/77639/Meld-u-aan-voor-Spotdag-2017->
- Raadslid nu: introductiefilmpje nieuwe raadsleden van rekenkamers: <http://www.raadslid.nu/content/gebruik-de-rekenkamer-juist-met-behulp-van-de-rekenkamertool>
- Nieuwe handreiking evaluaties: <https://www.nvrr.nl/nieuws/77706/Handreiking-voor-zelf-evaluaties>
<https://wiki.nvrr.nl/artikel/77728/NVRR-Handreiking-voor-zelf-evaluaties-door-rekenkamers>

Gezocht: goede voorbeelden rekenkamerwerk. De NVR verzamelt goede praktijkvoorbeelden van rekenkamerwerk. Dat kunnen praktijkvoorbeelden zijn op het gebied van het inzetten van (vernieuwende) onderzoeksmethoden of de presentatie van onderzoeksresultaten, maar ook in de contacten of samenwerking met stakeholders of het selecteren van onderzoeksonderwerpen. Kortom: alle zaken waar uw rekenkamer of rekenkamercommissie mee te maken heeft.

<https://www.nvrr.nl/nieuws/77688/Gezocht-goede-praktijkvoorbeelden-rekenkamerwerk>

Ingeborg Versprille geeft ten slotte een korte presentatie over de hoogtepunten van het werk van de Commissie Digitale Kennisdeling.

Naam

Rekenkamer

Jelly Druinh

Linda Maasdijk

Gerth Molenaar

Juliet Wiggers

Astrid Mathaussen

Annalies Teernstra

Mark Versteeg

Suzanne Spenkelnik

Janneke Hagens

John Ninsen

Suzan Mathijssen

Erik Wouters

Lisanne van Beek

Nico ~~of~~ DE LAAR

OLIVIERE COMMENS

Weske v. den Berghe

Jorgeboy Versprille

Nijmegen

Beverwijk

Utrecht / Stadsrecht

Rekenkamer Breda

Zuidelijke Rekenkamer

Randstedelijke Rekenkamer

Rekenkamercommissie
Den Helder

Rekenkamer Oost-Nederland

RKC Zutphen

RKC Alkmaar

RK Oost-Nederland

RKC 's-Hertogenbosch

RKC Woerden

RKC ROEMOND

NVRR

v2 en Die Fondhou

NVRR